

Foto: Salman Hossain Saif, Unsplash

Krænkelser på nettet – formelle og uformelle normer i det digitale rum

På sociale medier deles billeder og kommentarer ofte uden samtykke og med en tone, der mange steder ville være uacceptabel offline. Særligt unge oplever, at grænserne for, hvad der er acceptabelt, forskydes i det digitale rum. Når nogen krænkes, placeres ansvaret ofte hos dem selv – men hvad siger det om normerne online?

Sociologien ser på, hvordan normer former vores adfærd – og hvad der sker, når nogen afviger fra dem. På sociale medier foregår en form for tertiær socialisering, hvor unge lærer, hvad der bliver opfattet som normalt og acceptabelt i digitale fællesskaber. Når normerne forskydes, ændres også vores opfattelse af, hvad der er ret og ansvar i digitale fællesskaber.

Reflektér individuelt

Hvor enig er du i dette udsagn?

“Hvis man lægger udfordrende billeder af sig selv på nettet eller deler billeder af sig selv, så er man selv ude om det, hvis andre deler og kommenterer dem. Det gælder både tekster, fotos, film og hvis nogen har lavet deepfakes af dig – dvs manipuleret et foto af dig, der fx er dit ansigt sat på en nøgen models krop.”

Tag stilling

I hvor høj grad er du enig i udsagnet på en skala, hvor 1 = helt uenig, og 6 = helt enig? Del evt. op, hvis du synes noget er o.k. og noget andet ikke er o.k.

Diskutér i hele gruppen

- Hvem fastsætter normerne for, hvad der er acceptabel adfærd online?
- Er det den krænkede eller den, der deler, der afviger fra normen – og hvorfor?
- Hvilke sanktioner (formelle eller uformelle) findes, når nogen overskrider grænser på nettet?
- Hvordan kan man selv bidrage til at ændre normerne for, hvad der er acceptabel digital adfærd?
- Undersøg de formelle normer (lovene):

- Hos politiet. Forebyg digitale sexkrænkelser
(<https://politi.dk/digitale-seksualforbrydelser/forebyg-digitale-seksualforbrydelser/forebyg-digitale-sexkraenkelser>)
- Hos Red Barnet: Lovgivning og rettigheder ved billed- og videodeling
(<https://sletdet.redbarnet.dk/artikel/lovgivning-og-rettigheder-ved-billed-og-videodeling/>)

Er der overensstemmelse mellem de formelle normer (lovene) og de uformelle normer i jeres klasse – eller oplever I en forskel?